

Suomen Kuntaliiton strategia vuosille 2009–2012

Tarkistus vuodelle 2011

Sisältö

1	KUNTALIITON STRATEGIA	4
2	KUNTALIITON TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET JA STRATEGISET TAVOITTEET	6
3	KUNTALIITON ORGANISAATIO JA PALVELUT	14
4	KUNTALIITON PÄÄTÖKSENTEKO	21
5	KUNTALIITTOKONSERNIN YHTIÖT	23
6	LIITON TALOUSARVIO 2011 JA TALOUSNÄKYMÄT	27

SUOMEN KUNTALIITON STRATEGIA VUOSILLE 2009–2012

Tarkistus vuodelle 2011

RAKENNAMME UUTTA KUNTAA

Kuntien hallinto ja toimintaympäristö ovat suurten muutosten edessä. Kuntaliiton toiminta kytkeytyy vahvasti kuntien toimintakyvyn ja elinvoiman tukemiseen tässä muutoksessa. Yksi keskeisimmistä muutoksen tukivälineistä on Uusi Kunta 2017 -ohjelma. Sen avulla pyritään löytämään kestävä tulevaisuudenkuva 2020-luvun vahvoille ja elinvoimaisille peruskunnille unohtamatta erilaisia paikallisia olosuhteita.

Tulevien vuosien päätöksentekoympäristössä korostuu kuntien tehtävien ylikuorma suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin. Palvelurakenteet ovat entistä monimuotoisempia ja niiden hallinta vaikeutuu. Julkisuuden merkitys korostuu mm. sosiaalisen median uusien mahdollisuuksien myötä.

On nähtävissä, että kunnat muuttuvat palvelujen tuottajista entistä selvemmin palvelujen järjestäjiksi ja tilaajiksi. Vaikka kunnat eivät jatkossa tuota kaikkea itse, ne vastaavat itsehallintonsa nojalla palvelujen laadusta kuntalaisille. Muuttuva palvelutuotanto edellyttää myös kunnilta uutta osaamista ja ohjausjärjestelmiä. Kuntaliitto-konserni on vastannut haasteeseen ja pyrkii tukemaan muutosta kehittämällä palvelujen tuotteistamisen tueksi luokitustuotteita ja standardeja. Suuremmat kokonaisuudet edellyttävät myös tiivistyvää yhteistyötä hankinnoissa ja henkilöstön rekrytoinnissa. Kuntaliitto-konserniin on perustettu erilliset yhtiöt vastaamaan kuntien tarpeisiin näissä kysymyksissä.

Kuntaliiton toiminnassa korostuu tulevina vuosina nykyistä enemmän ennakoiva edunvalvonta ja kuntien palveluiden kohdentaminen yksittäisen kunnan todellisen tarpeen mukaan. Tämä edellyttää liiton tarjoamien palvelujen täsmällisempää määrittelyä.

Liiton ensi vuoden toimintaa leimaavat vahvasti huhtikuun eduskuntavaalit ja sen jälkeiset hallitusneuvottelut. Liiton keskeinen tavoite on huolehtia siitä, että tulevan hallituksen ohjelmassa on vahva painotus itsehallinnon kehittämiseksi ja demokratian turvaamiseksi paikallisella tasolla. Tämä edellyttää kuntatalouden tasapainoa, sillä vain tasapainoinen kuntatalous voi turvata hyvinvointiyhteiskunnan palvelut.

Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma
toimitusjohtaja

1 KUNTALIITON STRATEGIA

Suomen Kuntaliiton muodostavat maamme kunnat ja kaupungit. Kunnat ja kaupungit vastaavat asukkaidensa hyvinvoinnista ja alueen kehityksestä. Työssämme kuntien kanssa kiteytyvät suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan ydin: hyvät peruspalvelut, elävä demokratia, elinvoimainen yrityselmä ja kestävä elinympäristö.

KUNTALIITON PERUSTEHTÄVÄ

Suomen Kuntaliitto on kuntien ja koko kunta-alan yhteinen edunvalvoja, palvelija ja kehittäjä sekä niiden itsehallinnon vahvistaja.

KUNTALIITON VISIO

Suomen Kuntaliitto on kuntien ja niiden yhteistyöorganisaatioiden vahva edunvalvoja sekä keskeisin kunta-alan ja hyvinvointiyhteiskunnan kehittäjä.

KUNTALIITON TAVOITEKUVA 2017

Kuntaliiton tavoitteena on toimia edunvalvonta-, kehittäjä- ja asiantuntijapalveluliittona, joka

- on ennakoiva ja suuntaa näyttävä edunvalvoja
- tarjoaa profiloituja palveluja ja osaamista kuntien erilaistuviin tarpeisiin
- luo kunnille kehittämissympäristöjä, jotka mahdollistavat verkostoitumisen ja hyvien käytäntöjen leviämisen

KUNTALIITON TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Kuntaliiton toiminnan lähtökohtana on kuntien itsehallinnon ja elinvoimaisuuden sekä kuntalaisten hyvinvoinnin ja kuntademokratian vahvistaminen. Kuntaliiton toiminnan painopistealueet ovat

1. Kuntajohtaminen ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuudet
2. Kuntapalvelut ja palvelurakenne
3. Kuntatalous
4. Elinvoimaiset kunnat ja alueet
5. Henkilöstön saatavuus ja osaaminen
6. Ilmastonmuutos
7. Kunta ja markkinat
8. Kuntaliiton uudistuminen

Liiton painopistealueiden työllä vahvistetaan strategian toimeenpanoa. Työtä koordinoidaan painopistealueittaisten ryhmien kautta. Horisontaalisesti työskentelevien ryh-

mien jäsenenä on aihepiirin asiantuntijoita eri yksiköistä. Kuntaliiton johtajat toimivat ryhmien puheenjohtajina. Heidän työnsä tukena toimivat koordinaattori ja sihteeri.

1. Kuntajohtaminen ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuudet	Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma
2. Kuntapalvelut ja palvelurakenne	Kari Nenonen
3. Kuntatalous	Timo Kietäväinen
4. Elinvoimaiset kunnat ja alueet	Timo Kietäväinen
5. Henkilöstön saatavuus ja osaaminen	Markku Jalonen
6. Ilmastonmuutos	Leena Karessuo
7. Kunta ja markkinat	Kari Nenonen
8. Kuntaliiton uudistuminen	Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma

2 KUNTALIITON TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET JA STRATEGISET TAVOITTEET

1. painopiste:

KUNTAJOHTAMINEN JA KUNTALAISTEN VAIKUTUSMAHDOLLISUUDET

- Kuntien toiminta perustuu elävään itsehallintoon ja kuntalaisten vahvaan osallisuuteen. Kunta ankkuroituu voimakkaasti kuntalaisten arkeen ja yhteisöllisyyden eri muotoihin. Kuntalaisten ja päätöksentekijöiden välinen vuoropuhelu toimii. Kuntalaisilla ja palvelujen käyttäjillä on halu ja mahdollisuus vaikuttaa.
- Kunnan poliittisen ja ammatillisen johdon roolit ja työnjako ovat selkeät. Valtuusto vastaa kunnan strategisista tavoitteista, voimavaroista, kokonaisuohjauksesta ja arvioinnista. Hallitus vastaa strategiatyön edellytyksistä ja strategian toimeenpanokyvystä yhdessä ammatillisen johdon kanssa.
- Kunnan johtaminen ja kehittäminen perustuu luottamushenkilöiden ja ammatillisen johdon, johdon ja henkilöstön, eri sektoreilla työskentelevien sekä kunnan ja sen kumppaneiden väliseen vahvaan vuoropuheluun.
- Rakenteiden muuttuessa kunnan kokonaisuohjausta kehitetään kuntakonsernin, kuntien yhteistoiminnan ja toiminnan liikelaitostamisen tarpeita varten.
- Kunta toimii palvelujen järjestäjänä kokonaisstrategian mukaisesti. Rakenteiden ja toimintatapojen muuttuessa tarvitaan taitavaa muutosjohtamista ja -viestintää, yhteistä visiota ja tahtotilaa sekä hyvää esimiestyötä.
- Strategisella henkilöstövoimavarojen johtamisella sekä työnantajan ja henkilöstön välittömällä ja edustuksellisella yhteistoiminnalla edistetään työelämän laatua ja tuloksellisuutta.

Kuntaliiton tavoitteet:

1. Vahvistamme elävää itsehallintoa ja toiminnan avoimuutta sekä kuntalaisten osallisuutta Uusi Kunta 2017 –ohjelman ja kuntalain uudistamisen kautta.
2. Vahvistamme kuntien luottamushenkilöjohdon ja ammattijohdon toimintaedellytyksiä ja yhteistyötä.
3. Edistämme kuntien, kuntakonsernien sekä kuntien yhteistoiminnan johtamisjärjestelmien ja omistajaohjauksen toimivuutta.
4. Edistämme tietoon ja kokemukseen perustuvaa muutosjohtajuutta sekä strategista henkilöstövoimavarojen johtamista kunnissa ja kuntayhtymissä.
5. Levitämme lähi- ja käyttäjädemokratian toimivia malleja.
6. Edistämme lasten ja nuorten osallistumista tukemalla osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia.

2. painopiste:

KUNTAPALVELUT JA PALVELURAKENNE

- Kunnallinen itsehallinto on paras ja tehokkain tapa järjestää kunnalliset palvelut.
- Järjestämisvastuun säilyminen kunnilla on tärkeää myös tulevaisuudessa.
- Palveluiden tuloksellinen järjestäminen edellyttää myös kuntien rakenteiden uudistamista Paras-uudistuksen tavoitteiden mukaisesti.
- Kuntapalveluja kehitetään innovatiivisesti ja käyttäjälähtöisesti yhdessä kumppaneiden kanssa lähtökohtana kokonaisvaikutusten tarkastelu.
- Kuntapalveluja kehitetään yhdenvertaisesti, ottaen huomioon erilaiset väestöryhmät, kieli- ja kulttuuritaustat sekä sukupuolten välinen ja alueellinen tasa-arvo.
- Infrastruktuuria ja elinympäristöä kehitetään paikallisten olosuhteiden ja tarpeiden mukaisesti.
- Taitavalla muutosjohtamisella varmistetaan kehittämispotentiaalin käyttöönotto kunnissa ja yhteistoiminta-alueilla.

Kuntaliiton tavoitteet:

1. Vahvistamme kunnallista itsehallintoa, kehitämme erilaisiin paikallisiin olosuhteisiin soveltuvia vahvan peruskunnan sovelluksia ja luomme edellytyksiä elinvoimaisille, palvelukykyisille ja taloudeltaan terveille kunnille.
2. Turvaamme kuntaperusteisen palvelujärjestelmän edellytykset lainsäädännössä ja ohjauksessa.
3. Edistämme palvelujen tuloksellisuutta tukemalla kuntien palvelutuotantoprosessien uudistamista erityisesti tietotekniikan mahdollisuuksien hyödyntämisen sekä kuntien toimintojen normiohjauksen joustavoittamisen kautta.
4. Tuemme kuntapalvelujen uudistamista asiakaslähtöisyyden vahvistamiseksi.
5. Arvioimme ja suuntaamme kunta- ja palvelurakenteiden uudistamista kunta-lähtöisesti, ja edistämme kehittämispotentiaalin käyttöönottoa kunnissa.
6. Edistämme maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteistyötä ja uusien toimintamallien kehittämistä palvelujen saavutettavuuden ja elinympäristön laadun turvaamiseksi.

3. painopiste:

KUNTATALOUS

- Kansallisessa kuntapolitiikassa kuntien palveluvelvoitteet ja rahoitusmahdollisuudet ovat koko maassa tasapainossa ja kansalaisten yhdenvertaisuus kuntapalvelujen saatavuudessa on turvattu.
- Hitaamman taloudellisen kasvun oloissa tavoitteiden saavuttaminen edellyttää valtion rahoitusosuuden kasvattamista kuntapalveluissa, kuntien tuottavuuden lisäämistä tai tehtävien vähentämistä.
- Kuntien veropohja pidetään mahdollisimman laajana ja itsehallintoa tukevana. Veromenetykset kompensoidaan täysimääräisesti.
- Kunnallisten maksujen osuutta rahoituksessa ja kysynnän ohjauksessa vahvistetaan.
- Kuntien oman talouden ohjausta tehostetaan talouden ja muun toimintaympäristön muutokset huomioonottaen.
- Tuottavuuden käsitettä osana toiminnan tuloksellisuutta selkeytetään ja luodaan yhteiset mittarit ja arviointitavat yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Kuntaliiton tavoitteet:

1. Pyrimme siihen, että valtion talouden kehysmenettelyn ja valtion vuosittaisen budjettitalouden osana olevat peruspalveluohjelma ja –budjetti laaditaan niin, että kuntien palveluvelvoitteet ja rahoitusmahdollisuudet ovat tasapainossa koko maassa.
2. Tavoittelemme kuntien veropohjan laajentamista.
3. Edesautamme kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistamista siten, että edellytykset kuntien omalle talouden ohjaukselle paranevat ja valtionosuudet maksetaan pääsääntöisesti kunnille. Edellytämme, että kuntien erilaiset olosuhteet ja palvelutarpeet sekä veropohjan erot otetaan riittävästi huomioon.
4. Tavoittelemme maksujen osuuden lisäämistä palvelujen rahoituksessa ja kysynnän ohjauksessa.
5. Kehitämme kunta-alan budjetointi- ja taloussuunnittelumalleja sekä muuta talouden ohjeistusta ja toimintamalleja tulokselliseen ja joustavaan suuntaan ottaen huomioon kuntien toimintaympäristön muutokset.
6. Tavoittelemme kunta-alalle yhtenäisiä tuottavuutta ja tuloksellisuutta mittaavia käsitteitä ja mittareita ja toteutamme ne yhteistyössä valtiosektorin ja muiden kunta-alan toimijoiden kanssa.

4. painopiste:

ELINVOIMAISET KUNNAT JA ALUEET

- Maassamme tarvitaan kansainvälisesti merkittävä metropolialue, vahvoja suurkaupunkialueita, erikoistuneita kaupunkikeskuksia sekä erityisiin vahvuksiinsa tukeutuvia maaseutukeskuksia ja -alueita. Näistä yhdessä muodostuu elinvoimainen eriasteisten keskusten verkosto. Näin luodaan edellytykset hyvinvoinnille sekä rakenne-muutokseen ja globaalitalouden vaihteluihin varautumiselle.
- Koulutus ja kulttuuri vahvistavat alueiden elinvoimaisuutta. Alueet ovat monikulttuurisia kansainvälisesti verkottuneita toimijoita. Kunnilla ja maakunnilla on merkittävä rooli työvoimassa tapahtuvien muutosten ennakoinnissa. Korkeakoulutuksen ja toisen asteen koulutuksen saatavuus sekä edellytykset vastata alueen työvoiman ja kehittämistarpeeseen turvataan.
- Alueiden kehittymisen välttämätön edellytys on toimiva ja ajanmukainen infrastruktuuri. Valtion, kuntien ja elinkeinoelämän vastuut liikenne-, tietoliikenne- ja energiainfrastruktuurin rakentamisessa ja ylläpidossa selkiytetään.
- Tavoitteena on vahva ja selkeä kuntiin perustuva alueellinen kehitys ja aluehallinto.

Kuntaliiton tavoitteet:

1. Tuemme kuntien ja alueiden edellytyksiä hakeutua yhteistyöhön ja verkostoihin omien resurssien, yrittäjyyden ja osaamisen lisäämiseksi.
2. Vahvistamme kuntien, seutujen ja alueiden edellytyksiä luoda omiin vahvuksiinsa perustuvia kilpailukykyisiä ja innovatiivisia toimintaympäristöjä.
3. Vaikutamme siihen, että kuntien ja alueiden omaehtoisen kehittämisen resurssit vahvistuvat kansallisesti ja Euroopan unionissa.
4. Tuemme alueellisen hallinnon uudistamista sekä kuntiin perustuvien maakunnan liittojen rakenteen ja aseman selkiyttämistä ja vahvistamista.

5. painopiste:

HENKILÖSTÖN SAATAVUUS JA OSAAMINEN

- Kuntatyö on houkuttelevaa. Kunnat ovat kilpailukykyisiä kuntajohdon ja ammattitaitoisen henkilöstön rekrytoinnissa. Kunnat harjoittavat yhteisesti alueellista työvoimapolitiikkaa keskinäisen kilpailun vähentämiseksi. Kuntatyön aktiivinen markkinointi tukee rekrytointia.
- Henkilöstöjohtaminen perustuu työvoima- ja osaamistarpeiden kattavaan ennakkointiin. Kansallinen koulutusjärjestelmä vastaa kuntien henkilöstötarvetta. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen, työkyvyn ylläpitoon ja työhyvinvointiin suunnataan riittävästi voimavaroja.
- Nykyistä joustavimmat henkilöstön kelpoisuusehtoja ja mitoitusta koskevat normit luovat edellytykset palvelujen ja palveluprosessien uudistamiselle asiakaslähtöisesti ja tuloksellisuutta parantaen.
- Kunnat ovat työnantajina edelläkävijöitä maahanmuuttajien rekrytoinnissa. Kunnat panostavat monikulttuuriseen palveluosaamiseen.
- Palveluja yhtiöittäessä ja muuten uudelleen organisoitaessa kunnallinen eläketulopohja pidetään vahvana ja työnantajan järjestäytyminen tapahtuu Palvelulaitosten työnantajajhdistyksen kautta.

Kuntaliiton tavoitteet:

1. Parannamme henkilöstöjohtamista, tuloksellisuutta sekä osaamisen ennakkointia ja kehittämistä kunnissa ja kuntakonserneissa.
2. Edistämme työvoiman saatavuutta, koulutustarjonnan suuntaamista kunta- ja aluetason tarpeiden mukaisesti sekä kuntatyön sisällön ja kunta-alan työnantajakuvan kehittämistä. Tuemme kunta-alan yhteisen rekrytointipalvelun Kuntarekryn käyttöä.
3. Tavoittelemme joustavampia henkilöstön kelpoisuusehtoja ja mitoitusta koskevia normeja.
4. Hyödynnämme maahanmuuton mahdollisuudet kuntien työvoiman saannissa. Varaudumme kotouttamisen haasteisiin.
5. Pyrimme vastuiden selkiyttämiseen ja vaikuttamme työvoiman palvelukeskusten toiminnan kehittämiseen työllisyysasioissa.

6. painopiste:

ILMASTONMUUTOS

- Kunnat ovat aloitteellisia ja aktiivisia toimijoita ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen varautumisessa.
- Kunnat hillitsevät ilmastonmuutosta maankäytön ja liikenteen ratkaisuilla, energia-
valinnoilla, hankinnoilla, uudella teknologialla sekä palveluiden energiatehokkuu-
della.
- Valtio, kunnat, kuntalaiset ja yritykset tiedostavat vastuunsa ja mahdollisuutensa
ilmastoasioissa.
- Kunnat tarjoavat kuntalaisille ja yrityksille ilmastomyönteisen toimintaympäristön.
- Kunnat varautuvat ilmastonmuutoksen haitallisiin vaikutuksiin ja sään ääri-ilmiöihin
hyvällä yhdyskuntien suunnittelulla ja ennakoivalla ylläpidolla, tiedottamalla sekä
tarvittaessa erillisin valmiussuunnitelmin.

Kuntaliiton tavoitteet:

1. Tuemme ilmastonmuutoksen hillintään tähtäviä toimia kuntien energia-
politiikassa, palveluissa, maankäytössä ja liikenteen ratkaisuissa.
2. Tuemme kuntia ja kuntayhtymiä niiden huolehtiessa palveluiden ja yhdys-
kuntien toimivuudesta muuttuvissa ilmasto-oloissa, sään ääri-ilmiöissä ja
muissa poikkeavissa olosuhteissa.
3. Kannustamme kuntia hyödyntämään ilmastonmuutoksen tarjoamia mahdol-
lisuuksia elinkeino- ja työllisyyspolitiikassaan.
4. Edellytämme, että ilmastonmuutokseen liittyvä vastuunjako on kuntien
näkökulmasta oikeudenmukainen, ja että lainsäädäntö ja muut valtion toi-
menpiteet luovat kunnille riittävät edellytykset ilmastonmuutoksen hillintään
ja sopeutumiseen.

7. painopiste:

KUNTA JA MARKKINAT

- Kunnilla on valta päättää palvelujen järjestämis- ja tuottamistavasta.
- Kuntien rooli ja edellytykset toimia markkinaympäristössä ovat selkeät. Elintärkeät luonnolliset alueelliset monopolit, kuten vesihuolto, ovat kuntien omistuksessa.
- Kunnat ovat varautuneet palvelujen hallittuun ulkoistamiseen ja kehittävät palvelumarkkinoita. Ne ennakoivat muutosta palvelustrategioissaan. Kuntien markkinaosaaminen on vahva. Kunnat kehittävät toimintamalleja, jotka edistävät yritysten osaamisen ja innovaatiokyvyn hyödyntämistä kuntapalveluiden tuottamisessa ja kehittämisessä.
- Palvelumarkkinoiden toimivuutta arvioidaan suhteessa palvelujen kehittämislle asetettuihin tavoitteisiin.

Kuntaliiton tavoitteet:

1. Pyrimme siihen, että kuntien rooli palvelujen järjestäjänä on yksiselitteisesti tunnustettu ja vahva.
2. Pyrimme siihen, että kuntien toiminnalle markkinoilla on selkeät pelisäännöt.
3. Edistämme kuntien hankinta- ja kilpailuosaamista.
4. Pyrimme siihen, että kunnilla on käytettävissään toimivat markkinat.

8. painopiste:

KUNTALIITON UUDISTUMINEN

- Visionsa mukaan Kuntaliitto on kuntien vahva edunvalvoja sekä keskeisin kunta-
● alan ja hyvinvointiyhteiskunnan kehittäjä. Liiton toiminta perustuu osaamiselle,
● jatkuvalla uudistumiselle ja syvälle yhteistyölle. Liiton strategiatyö on jatkuva pro-
● sessi, joka ohjaa ja uudistaa liiton toimintaa.
- Kuntaliiton uudistuminen on tärkeää tilanteessa, jossa kuntien toimintaympäristö
● ja toiminta ovat voimakkaassa muutoksessa. Kunnat ja kuntien tarpeet erilaistuvat
● edelleen. Kunnissa otetaan käyttöön uusia toimintatapoja ja -malleja. Kuntaliitto
● on tämän uudistusprosessin keskeinen toimija. Liiton uudistuminen merkitsee en-
● nakoivan työskentelytavan lisäämistä, asiantuntijuuden korostamista, johtamisen
● kehittämistä sekä yhteistyön vahvistamista kuntien ja muiden yhteiskunnallisten
● toimijoiden kanssa.
- Kuntaliitto suuntaa käytettävissään olevat voimavarat kuntien muuttuvien tarpei-
● den mukaisesti. Liiton strategian mukainen painopistealue työ on tärkeä osa voima-
● varojen uudelleensuuntaamista.

Kuntaliiton tavoitteet:

1. Toimimme ennakoivana, aloitteellisena ja suuntaa näyttävänä edun-
valvojana.
2. Profiloidumme kehittämisessä ja palvelutuotteissa kuntien erilaistuvien
tarpeiden mukaisesti.
3. Hyödynnämme strategisia kumppanuus- ja osaamisverkostoja kotimaassa
ja kansainvälisesti. Vahvistamme asiantuntijaverkostoyhteistyötä kuntien
kanssa.
4. Kehitämme uudistavalla ja aktiivisella henkilöstöpolitiikalla edellytyksiä
henkilöstön korkeatasoiselle osaamiselle, työhyvinvoinnille ja kannustavalle
työlle.
5. Varmistamme kuntien kannalta mahdollisimman tuloksellisen toiminnan
suuntaamalla käytettävissämme olevat resurssit toimintaa priorisoimalla ja
työskentelytapoja uudistamalla.
6. Varmistamme koko Kuntaliitto-konsernin kuntalähtöisen ja tuloksellisen
toiminnan liiton omistajapolitiikkaa linjaamalla ja ottamalla käyttöön hyvää
hallintoa ja johtamistapaa koskevan suosituksen.

3 KUNTALIITON ORGANISAATIO JA PALVELUT

3.1 KUNTALIITON TOIMISTO-ORGANISAATIO

Kuntaliitto on kaikkien kuntien ja koko kunta-alan yhteinen, kaksikielinen edunvalvonta-, palvelu- ja kehittämisorganisaatio.

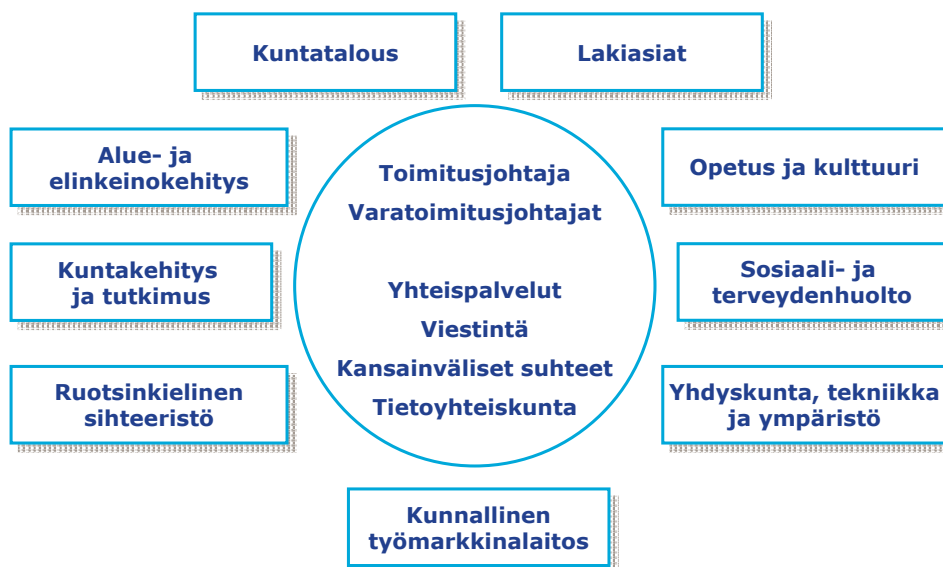
Kuntaliitto on asiantuntijaorganisaatio, joka toimii avoimessa ja tiiviissä vuorovaikutuksessa kunta-alan ja muiden strategisten yhteistyökumppanien kanssa ja tarjoaa ajantasaista, luotettavaa ja monipuolista tietoa kunta-asioista.

Liiton toimisto koostuu eri palvelualueiden yksiköistä, läpileikkaavista toiminnoista ja liiton strategian mukaisista matriisimaisista painopistealueista.

Kuntaliiton toimitusjohtajana toimii Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma. Toimitusjohtajan varamiehenä toimivat varatoimitusjohtaja Timo Kietäväinen ja varatoimitusjohtaja Kari Nenonen. Ruotsinkielisen toiminnan johtajana toimii Kristina Wikberg. Kunnallista työmarkkinalaitosta johtaa kunta-alan työmarkkinajohtaja Markku Jalonen.

Eri palvelualueiden yksikköjen keskeiset toiminnot sisältyvät liiton strategisille painopistealueille.

Suomen Kuntaliiton yksiköt

3.2 KUNTALIITON TOIMISTO-ORGANISAATION LÄPILEIKKAAVAT TOIMINNOT

Kuntaliiton organisaation läpileikkaavia toimintoja edustavat erityisesti EU- ja kansainvälinen toiminta, kuntatyönantajatoiminta, ruotsinkielinen toiminta, tietoyhteiskunta, tilastotoiminta tutkimus- ja kehitystoiminta, sekä viestintä.

Kuntaliiton toiminnassa huomioidaan vuonna 2011 erityisesti eduskuntavaalit sekä vaikutetaan uuden hallituksen ohjelmatavoitteisiin.

Viestintä

Kuntaliiton edunvalvonta- ja palvelutehtävät toteutuvat paljolti viestinnän keinoin. Viestintä on osa jokaisen asiantuntijan, organisaatio-osan ja hankkeen perustyötä. Käytännön toteutuksessa yhteistyötä tiivistetään liiton viestintäyksikön, ruotsinkielisen sihteeristön, KT:n viestinnän sekä KL-Kustannus Oy:n ja muiden tytäryhtiöiden välillä.

Viestintä on entistä enemmän vuorovaikutteista, ja sähköiset välineet, sosiaalinen media (mm. facebook) ja interaktiiviset verkkopalvelut lisäävät viestinnän merkitystä liiton palvelutoiminnassa ja yhteydenpidossa sidosryhmien kanssa. Myös kuntien viestinnän kehittäminen ja ohjeistaminen painottuu vuorovaikutuksen hallintaan.

Kuntaliittokonsernin viestintää kehitetään niin, että eri välineet tukevat yhdessä liiton ydintoimintoja. Vuoden 2011 alusta otetaan käyttöön uudistettu verkkopalvelu. Samalle tekniselle alustalle on rakennettu verkkosivustot kunnat.net, kommunerna.net, kuntalehti.fi, fikt.fi, kuntatyönantaja.fi, täysin uusi palvelu kuntarekry.fi sekä muita hankesivustoja.

Viestinnän ydinsanomien ja -tehtävien nousevat liiton strategiasta. Vuonna 2011 viestinnässä korostuvat mm. eduskuntavaalit ja hallitusohjelmaan vaikuttaminen sekä Uusi Kunta 2017 -ohjelma. Markkinointiviestinnässä jatketaan kuntatyön arvostuksen kampanjointia sekä alueiden elinvoiman tukemista Piiri-yhteistyöverkoston kautta.

Kuntatyönantajatoiminta (KT)

Kunnallisen työmarkkinalaitoksen ja kunta-alan pääsopijajärjestöjen välisten työ- ja virkaehtosopimusten voimassaolo päättyy 31.12.2011. Tuolloin lakkaa myös ns. Tehy-pöytäkirjan soveltaminen. KT varautuu siihen, että pääsopijajärjestöt käyttävät irtisanomismahdollisuutta, jolloin sopimusneuvotteluja niiden kanssa käydään jo tammi-kuussa 2011. Samaan aikaan jatkuvat kunnallisen pääsopimuksen uudistamista koskevat neuvottelut.

KT:n tavoitteena on edistää työmarkkinoiden vakaata kehitystä. Keskeiset toiminnalliset haasteet ovat tuottavuuden ja tuloksellisuuden parantaminen, kuntatyöntekijäiden ja johdon tukeminen palvelujen uudelleenjärjestämisessä sekä työelämän kehittäminen. Nämä haasteet määrittävät keskeisesti KT:n sopimustoiminnan, edunvalvonnan ja työnantajapalvelujen kehittämisen tavoitteita.

Toimenpiteitä työvoiman saatavuuden sekä työnantajakuvan ja kuntatyön houkuttelevuuden lisäämiseksi jatketaan. Pitkäjänteisellä henkilöstöjohtamisen eri osa-alueiden kehittämisellä edistetään henkilöstön ja talouden tasapainoa sekä parannetaan

työelämän laatua ja tuloksellisuutta. Johtamis- ja esimiestyön kehittämisellä edesautetaan ennakoivuutta, osaamisen kehittämistä, toimintakäytäntöjen uudistamista, työhyvinvointia ja tuloksellisuutta. Yhteistyössä kunta-alan työmarkkinaosapuolten kanssa ohjataan kunnallisia työyhteisöjä tuloksellisuutta edistävien käytäntöjen omaksumiseen, palkitsemisjärjestelmien kehittämiseen sekä tuottavuus- ja tuloksellisuuskehityksen seuraamiseen.

Euroopan tason yhteistyössä KT pyrkii varmistamaan vuoropuhelun sopeutumisesta taloudelliseen tilanteeseen ja edistämään keskustelua työelämän laadun ja tuloksellisuuden samanaikaisesta edistämisestä.

Kunnallinen työmarkkinalaitos kehittää edelleen verkostoitumista ja vuorovaikutusta kuntatyönantajien kanssa ajankohtaisen sopimustoiminnan ja edunvalvonnan teemoissa. KT arvioi toimintaympäristön muutoksia ja strategiansa uudistamista. KT järjestää alueellisia työnantajatilaisuuksia sekä suuntaa viestintää ja koulutusta strategiansa pohjalta.

Ruotsinkielinen toiminta

Liiton ruotsinkielinen toiminta on organisoitu yksikkörajat ylittäväksi verkostoksi. Tämän mallin etuna on se, että osaamista ja tietotaitoa hyödynnetään kokonaisuudessaan ja että ruotsin kielen asemaa Suomessa edistetään yhdessä yli hallintorajojen. Jokaisessa yksikössä on ruotsinkielisestä palvelusta vastaavia asiantuntijoita, jotka yhdessä ruotsinkielisen sihteeristön kanssa työskentelevät ruotsin- ja kaksikielisen kuntasektorin hyväksi.

Sihteeristö vastaa ruotsin- ja kaksikielisten kuntien palvelujen kehittämisestä, edunvalvonnasta sekä erilaisista kehityshankkeista.

Käytännön tasolla se vastaa ruotsinkielisestä tiedotuksesta sekä järjestää ruotsinkielisiä kursseja, koulutusta ja konferensseja. Eri ammattiryhmille suunnattujen vuosittaisten konferenssien ja kurssien lisäksi järjestetään muutosjohtamista käsittelevää jatkokoulutusta sekä suur tapahtuma sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle ja luottamushenkilöille.

Sihteeristö julkaisee Fikt-lehteä (Finlands Kommuntidning) sekä ruotsinkielisiä julkaisuja ja lomakkeita. Lisäksi se valmistelee asioita ruotsinkieliselle neuvottelukunnalle.

Osana Uusi Kunta 2017 -ohjelmaa toimivassa ruotsinkielisessä viiteryhmissä laaditaan yhteistyössä Kuntaliiton luottamushenkilöiden kanssa pohjaa tulevaisuuden kuntarakenteelle ruotsinkielisessä Suomessa. Lisäksi kehitetään Pohjoismainen ikkuna -verkostovustoa yhdessä muiden pohjoismaiden keskusjärjestöjen kanssa sekä seurataan syksyllä 2011 järjestettäviä Ahvenanmaan kuntavaaleja.

Tutkimus- ja kehittämistoiminta

Tutkimus- ja kehittämistoiminta vahvistaa kuntien mahdollisuuksia selviytyä strategisista haasteistaan. T&K-toiminnassa tartutaan rohkeasti tärkeisiin ja kuntakehityksen ajankohtaisiin aiheisiin. Uuden tiedon ja innovatiivisten toimintamallien avulla vahvistetaan liiton roolia ennakoivana edunvalvojana.

T&K-toiminnan kautta tuotetaan, analysoidaan ja välitetään uutta tietoa kuntien toiminnan nykytilasta ja muutoksista. Toimintaan kuuluu myös kuntien toimintaympäristön muutosten, nousevien kehitystrendien ja heikkojen signaalien ennakoiminen sekä strategisten riskien tunnistaminen. Kunnille ja muille asiakkaille tarjotaan kehittämisosaamista ja kehitysalustoja yhdessä konserniyhtiöiden kanssa. Vuonna 2011 tavoitteena on vahvistaa erilaisten kuntien kanssa toteuttavia verkostohankkeita sekä pohjoismaista yhteistyötä benchmarking – toimintatavan vakiinnuttamaksi.

T&K-toiminnan vahvuutena on kunnan toiminnan kokonaisnäkemys, monialainen osaaminen sekä strategiset kumppanuudet kuntien, yliopistojen, tutkimuslaitosten, julkisten ja yksityisten toimijoiden kanssa. Aktiivisella viestinnällä sekä tutkimuksen ja käytännön tiivistyväällä vuoropuhelulla lisätään toiminnan vaikuttavuutta.

Kuntaliiton strategia ohjaa liiton T&K-toiminta, joka konkretisoituu vuosittain laadittavassa T&K-ohjelmassa (T&K-ohjelma 2011–2013). Ohjelmaan otettavat hankkeet ovat keskeinen keino toimeenpanna liiton valtuuston hyväksymiä strategisia tavoitteita. Dynaamisen T&K-toiminnan avulla edistetään myös liiton strategian ja toiminnan uudistumista.

T&K-toiminnan keskiössä on Uusi Kunta 2017 -ohjelma (UK 2017), jolla Kuntaliitto ja kunnat varautuvat kuntakehityksen 2020-luvun haasteisiin. Tällä kehitystyöllä varmistetaan, että Paras-hankkeen päättyessä vuoden 2012 lopussa on valmiina toimintamalli seuraaville valtuustokausille. Kuntien kanssa toteutettava kehittämistyö ja uuteen kuntalakiin varautuminen konkretisoituu laaja-alaisella Uuden sukupolven organisaatio ja johtaminen -hankkeella (USO-hanke) sekä kunta- ja palvelurakennerekennemuutoksia edistävillä verkostohankkeilla.

Lähtökohtana kuntien palvelujen, johtamisen ja demokratian kehittämiseksi sekä tuottavuuden parantamiselle on luotettavan ja ajantasaisen arviointi- ja vertailutiedon tuottaminen. Tähän haasteeseen vastataan mm. vuoteen 2012 kestäväällä Paras-arviointitutkimusohjelmalla (ARTTU).

Kuntalaisten arjen hyvinvoinnin turvaaminen on kuntien yksi keskeisiä tulevaisuuden haasteita. Tätä työtä edistämme mm. osallistamalla sosiaali- ja terveydenhuollon avoimen innovaatioympäristön rakentamiseen Innokylä-yhteistyöhankkeen avulla.

Tietoyhteiskunta

Kuntaliitto jatkaa aktiivista osallistumista kuntien tietojärjestelmien yhteentoimivuuden kehittämiseen. Tavoitteena on, että vuoteen 2020 mennessä käytössä olevat järjestelmät sopeutuvat joustavasti kaikkiin tarvittaviin kuntarakenteen ja palvelutuotannon muutoksiin. Yhteentoimivuutta edistetään vuoden 2011 aikana erityisesti julkisen hallinnon yhteisen kokonaisarkkitehtuurimenetelmän käyttöönotolla. Kuntaliitto osallistuu menetelmän kehittämiseen pyrkien huolehtimaan siitä, että se on sovellettavissa erikokoisiin kuntaorganisaatioihin ja että sen avulla voidaan lisätä toiminnan tuottavuutta ja palveluiden laatua. Yhteentoimivuuden perusvaatimuksiin kuuluvat yhteiset käsitteet, käytänteet sekä muut määräykset ja standardit. Kuntaliitto pyrkii turvaamaan riittävät resurssit julkisen hallinnon suositusten laadintaan.

Asiakaspalvelukanavien kehittämisessä otetaan huomioon kuntalaisten ja palvelujen ominaisuuksista johtuvat erilaiset tarpeet. Samalla lisätään palvelujen laatua ja säävutettavuutta sekä niiden tuotannon tuottavuutta. Itsepalvelu eri teknologioilla (mm. Internet ja tekstiviestit) on lisännyt suosiotaan jatkuvasti. Kuntaliitto tukee jäsenten omaa kehittämistoimintaa ja osallistuu yhdessä valtionhallinnon kanssa sellaisten palvelujen kehittämiseen, jotka voivat olla yhteisiä suurelle osalle kuntia.

Itsepalvelun käyttömahdollisuuksissa on kuitenkin edelleen alueellisia ja käyttäjäkohtaisia eroja eikä se kanavana sovellu suureen osaan kuntien palveluita. Julkisen hallinnon palveluiden saatavuus ilman kansalaisille aiheutuvaa kohtuutonta ajankäyttöä ja matkustelua voidaan turvata vain riittävän laajalla palvelupisteverkostolla. Käytännössä ainoa ratkaisu siihen on eri viranomaisten palveluista koostuva yhteispalvelupiste. Kaikissa yhteispalvelupisteissä ei voi kuitenkaan aina olla kaikkien viranomaisten edustajaa. Siksi tarvitaan myös etäpalvelua, missä asiakas ja palvelun antaja ovat kasvotusten yhteydessä verkon kautta videona. Hyödyllinen osa etäpalvelua tulee olemaan mahdollisuus käyttää etätulkkauksia. Vuonna 2011 Kuntaliitto panostaa tältä osin erityisesti konseptin kehittämiseen yhdessä jäsenten kanssa sekä tarvittavien tukipalvelujen toteuttamiseen valtiovarainministeriön vetovastuulla.

Kuntalaisten osallistumista tuetaan helpottamalla julkisen tiedon saatavuutta, selvittämällä sosiaalisen median hyödyntämismahdollisuuksia sekä kehittämällä osallistumisalustaa. Viimeksi mainittu on julkisen hallinnon yhteishanke, joka antaisi välineet toteuttaa helposti erilaisia paikallisia osallistumisratkaisuja.

Vastatakseen tulevien palvelurakenteen muutoksien vaateisiin Kuntaliitto on valmistellut kuntasektorin yhteisen, kapasiteetiltaan riittävän ja turvallisen, tietoliikenneverkon konseptia. Päätökset verkon toteuttamisesta ja sen hallinnan organisoinnista tullaan tekemään vuoden 2011 aikana.

Tilastotoiminta

Liiton tilastotoiminnan kehittämistä koordinoi eri yksiköiden asiantuntijoista koostuva tilastoryhmä. Sen vetovastuu on Kuntakehitys ja tutkimus -yksiköllä. Muutoin kukin yksikkö vastaa oman toimialansa tilastotyöstä ja tiedon jalostamisesta toimialansa johtamista ja kehittämistä palveleviksi kuvaajiksi ja tuotteiksi.

Tilastoinnin kehittämistä jatketaan lokakuussa 2008 valmistuneen Kuntaliiton tilastoinnin kehittäminen -raportin linjausten pohjalta. Sen mukaan Kuntaliitto tarjoaa ensisijaisesti jalostettua ja analysoitua tilastotietoa kuntien ja kuntayhtymien käyttöön. Merkittävä tiedonvälityskanava on kunnat.net. Kuntaliitto ja Tilastokeskus ovat kartoittaneet tilastoyhteistyömahdollisuuksia kunnat.netin uuden tilastopalvelun osalta sekä tietosisällön osalta että tietoteknisesti. Tavoitteena on alkuvuonna 2011 tarjota kunnat.netissä Tilastokeskuksen tietokannoista suoraan päivittyviä tilastograafeja ja taulukoita.

Kuntatilastoinnin kehittämistä edistetään osallistumalla VM:n perustamiin työryhmiin, joissa pohditaan toimenpiteitä kuntien talous- ja toimintatilaston laadun ja tietojen vertailukelpoisuuden kohentamiseksi ja etsitään keinoja tilaston valmistumisen nopeuttamiseksi. Tilastotuotannossa kuntien erilaiset ratkaisut palvelutuotannossa pyritään jatkossa huomiomaan standardisoimalla tehtävät ja tuottamalla toimipaikkakohtaista tietoa.

Tilastoviranomaisen tuottaman perustilastotiedon lisäksi Kuntaliitto tarvitsee kuntien kehittämistyön tueksi myös syvällisempiä tilastanalyyskejä ja vertailuja. Näistä esimerkkeinä mainittakoon liitossa käynnissä olevat hankkeet suurten ja keskisuurten kaupunkien sosiaali- ja terveystoimen kustannuksista sekä yleissivistävän koulutuksen vertailutiedon kehittämisestä.

Kansainvälinen toiminta

EU-toiminta

Kuntaliiton EU-toiminta painottuu EU-edunvalvontaan sekä kotimaassa että alueiden komitean ja Brysselin toimiston välityksellä. EU-edunvalvonnassa ollaan myös suoraan yhteydessä EU:n instituutioihin. Kuntaliiton EU-toiminnan tavoitteet ja painopisteet määritellään Kuntaliiton EU-poliittisissa linjauksissa. Linjaukset toimivat Kuntaliiton EU-edunvalvonnan strategisena lähtökohtana. Linjaukset uudistetaan vuoden 2011 aikana.

Kuntaliiton EU-politiikan tavoitteiden toteutumista edistetään vaikuttamalla ministeriöiden ja eduskunnan näkemyksiin ja esittämällä Kuntaliiton kannanottoja komissiolle ja Euroopan parlamentille. Kuntaliiton EU-kannanottoja esitellään vuosittain päivitetävässä "Suomen Kuntaliiton ajankohtaisia EU-asioita" -yhteenvetomuistiossa. Alue- ja elinkeinokehitysyksikkö koordinoi Kuntaliiton EU-toimintaa.

Alue- ja elinkeinokehitysyksikkö hoitaa myös alueiden komitean Suomen valtuuskunnan sihteeristötehtävät. Kuntaliiton asiantuntijat avustavat Suomen valtuuskuntaa. Komitean työstä tiedotetaan lehdistölle ja kuntiin.

Kuntaliiton Brysselin toimisto vastaa EU:n kehityksen seurannasta toimielinten lähietäisyydellä Brysselissä ja toimii liiton edunvalvonnan tukikohtana. Toimisto huolehtii EU-edunvalvonnan toimenpiteistä Brysselissä sovitun mukaisesti ja osallistuu Kuntaliitolle tärkeimpien Brysselin verkostojen toimintaan sekä julkaisee EU-asioiden ajankohtais-tiedotetta.

Kansainväliset järjestösuhteet

Liiton yleinen kansainvälinen toiminta painottuu Euroopan ja maailman järjestösuhteisiin. Liitto osallistuu Euroopan kuntaliittojen kattojärjestön CEMR:in, maailman kuntaliiton UCLG:n sekä Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressin toimintaan. Näiden järjestöjen osalta valtuuskunnat vaihtuvat niin Strasbourgin Euroopan neuvoston kunta- ja aluehallintokongressissa kuin CEMR:issäkin vuoden 2011 alusta. Samoin liiton tavoitteena on saada kolmen vuoden tauon jälkeen paikka maailmanjärjestö UCLG:n hallituksessa.

Kuntaliitto ei ole jäsenenä alueiden eurooppalaisissa järjestöissä. Suomalaisia jäseniä ovat maakuntien liitot. Kuntaliiton edustaja toimii eräissä järjestöissä (AER, CPMR, AEBR) järjestöjen suomalaisten hallitusten jäsenien asiantuntijana ja tuo tässä roolissaan esille myös Kuntaliiton tavoitteet.

Kuntaliitto kehittää EU- ja kansainvälisten asioiden kunta-asiantuntijoiden verkostoa. Sähköisen vuorovaikutuksen lisäksi verkosto kokoontuu noin kerran vuodessa.

Kuntaliitto on edelleen aktiivisesti mukana ystävyyskuntatoiminnassa, joka on vanhin kansainvälisen toiminnan muoto. Ystävyyskuntatoiminta tarjoaa yhteysverkon kuntien ja kuntalaisten yhteistyölle. Toiminnan painopistettä kehitetään asiantuntijavaihdon suuntaan, jolloin elinkeinoelämän yhteistyö sekä monipuolinen kansalaisryhmien yhteistyö tulevat perinteisen kulttuuri-, urheilu- ja nuorisotyön rinnalle.

Liitto hallinnoi jatkuvaluonteisesti pohjoisen ja etelän kuntien yhteistyöohjelmaa, jonka neljäs kolmivuotinen (2011–2013) sopimuskausi alkaa ensi vuonna. Parhailaan käydään neuvotteluja ulkoasiainministeriön kanssa sopimuksen yksityiskohdista. Ohjelman kautta liitto on tähän mennessä tukenut seitsemäntoista suomalaisen kuntaryöntäjän ja niiden afrikkalaisten kuntapartnereiden yhteistyötä ministeriön myöntämien varoin. Ministeriö on liiton esityksestä kasvattamassa ohjelman rahoitusta kahdella miljoonalla eurolla yhteensä 7 miljoonaan euroon seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi 2011–2013. Ohjelmaan aiotaan sisällyttää muun muassa komponentti, jonka avulla aloitetaan yhteistyö eräiden Afrikan maiden kuntaliittojen kanssa.

4 KUNTALIITON PÄÄTÖKSENTEKO

Suomen Kuntaliiton ylin päättävä elin on Kuntapäivät. Kuntaliiton toimintaa ohjaavat valtuusto ja hallitus. Hallituksen apuna työskentelee työvaliokunta ja neljä neuvottelukuntaa. Työmarkkina-asioissa ylintä päätösvaltaa käyttää Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuuskunta.

SUOMEN KUNTALIITON POLIITTISET TOIMIELIMET

KUNTAPÄIVÄT

- kokoontuu joka neljäs vuosi

VALTUUSTO

- 101 jäsentä ja 101 henkilökohtaista varajäsentä

HALLITUS

- 15 jäsentä ja 15 varajäsentä
- valtuuston puheenjohtajistolla läsnäolo- ja puheoikeus
- hallituksen työvaliokunta

KT:N VALTUUSKUNTA

- 11 jäsentä ja 11 varajäsentä
- VM nimeää Kuntaliiton ehdotuksesta
- oma laki

NEUVOTTELUKUNNAT

- oma toimitus: 15 jäsentä ja 15 varajäsentä
- Pienten kuntien neuvottelukunta
- Ruotsinkielinen neuvottelukunta (Svenska delegation)
- Opetus- ja kulttuuriasiain neuvottelukunta
- Sosiaali- ja terveysasiain neuvottelukunta

MAAKUNNAN LIITTOJEN PUHEENJOHTAJAKOKOUS

- säännöt 19 a §
- Kuntaliiton hallitus kutsuu

Kuntapäivät

Suomen Kuntaliiton ylin päättävä elin on joka neljäs vuosi kunnallisvaalien jälkeisenä vuonna kokoontuvat kuntapäivät. Kuntapäivät on valtakunnallisesti merkittävä kunta-alan toimijoiden tapaaminen.

Kuntapäivien keskeisenä tehtävänä on käsitellä hallituksen kertomus liiton toiminnasta kuntapäivien väliseltä ajalta ja valita valtuusto nelivuotiseksi toimikaudeksi. Kunnat valitsevat edustajat kuntapäiville kuntien asukasluvun mukaisessa suhteessa kuntakoryhmittäisen kiintiöinnin perusteella.

Valtuusto

Kuntapäivillä valitun 101-jäsenisen valtuuston keskeisiä tehtäviä ovat liiton hallituksen ja tilintarkastajan valinta sekä liiton toimintasuunnitelman, talousarvion ja jäsenmak-

sun suuruuden vahvistaminen. Valtuusto käsittelee hallituksen kertomuksen liiton toiminnasta ja vahvistaa liiton tilinpäätöksen. Valtuusto kokoontuu kaksi kertaa vuodessa.

Valtuutettuja valittaessa on otettu huomioon asukasluvultaan erisuuruiset, erityyppiset kunnat, kuntien kielisuhteet sekä tasa-arvolain mukainen molempien sukupuolten edustus. Naisia valtuustossa on 50 ja miehiä 51.

Valtuuston puheenjohtajana on maakuntaneuvos Pekka Nousiainen (Kesk.) Punkaharjulta. Ensimmäinen varapuheenjohtaja on LT Hanna Tainio (SDP) Tampereelta ja toisena varapuheenjohtajana kaupunginjohtaja Aleksis Randell (Kok.) Turusta.

ERI PUOLUEIDEN EDUSTUS KUNTALIITON VALTUUSTOSSA

Puolue	Paikat
Kokoomus	24
SDP	22
Keskusta	21
Vihreät	9
Vasemmistoliitto	9
RKP	5
Perussuomalaiset	5
Kristillisdemokraatit	4
Sitoutumattomat	1
Ahvenanmaa	1
Yhteensä	101

Hallitus

Hallitus edustaa liittoa ja huolehtii liiton hallinnosta sekä taloudesta. Hallituksessa on 15 jäsentä ja 15 varajäsentä, jotka myös osallistuvat hallituksen työskentelyyn.

Hallituksen puheenjohtajana toimii kansanedustaja Rakel Hiltunen (SDP) Helsingistä, ensimmäisenä varapuheenjohtajana kaupunginjohtaja Markku Andersson (Kok.) Jyväskylästä ja toisena varapuheenjohtajana kansanedustaja Lasse Hautala (Kesk.) Kauhaajoelta.

Hallituksen työskentelyyn tulevien asioiden valmistelussa ja liiton hallintotehtävien hoidossa osallistuu kuusijäseninen työvaliokunta.

Neuvottelukunnat

Hallituksen apuna erityisesti asiantuntijatehtäviä varten ovat toimineet opetus- ja kulttuuriasiain, pienten kuntien, ruotsinkielinen sekä sosiaali- ja terveysasiain neuvottelukunnat. Yhteistoiminta maakuntien liittojen kanssa on järjestetty maakuntien liittojen puheenjohtajien kokouksilla. Neuvottelukunnat antavat hallitukselle ja valtuustolle omat toimintakertomuksensa.

Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valtuuskunta

Työmarkkina-asioissa ylintä päätösvaltaa käyttää Kunnallisen työmarkkinalaitoksen 11-jäseninen valtuuskunta. Valtuuskunnan puheenjohtajana nelivuotiskautena 2009-2013 on sairaanhoitopiirin johtaja Aki Lindén (SDP) Turusta sekä varapuheenjohtajina kunnanjohtaja Pekka Toivonen (Kesk.) Kangasniemeltä ja kehitysjohtaja Minna Karhunen (Kok.) Järvenpäästä.

5 KUNTALIITTOKONSERNIN YHTIÖT

Kuntaliitto-konsernin yhtiöitä ovat tilintarkastusyhtiö Auditor, kokoushotelli Gustavelund, KL-Kuntahankinnat, KL-Kuntarekry, KL-Kustannus sekä FCG Finnish Consulting Group Oy.

Yhtiö	Toimitusjohtaja	Kuntaliiton omistusosuus
Oy Auditor Ab ja Auditor-yhtiöt	Terttu Heikonen	emoyhtiössä 91 %
• Oy Auditor AB	1.10.2010 alkaen	muiden osalta vaihtelee
• Oy Auditor Yhtiötarkastus Ab		
• Oy Audiarev Ab		
• Oy Audiapro Ab (ent. Auditor-Kehittämispalvelut)		
FCG Finnish Consulting Group (FCG)	Paul Paukku	59 %
Gustavelund Oy	Antti Ropponen	100 %
KL-Kuntahankinnat Oy	Raili Hilakari	100 %
KL-Kuntarekry Oy	Tuula Nurminen	100 %
KL-Kustannus Oy	Olli Havu	100 %

Kuntaliitto omistaa myös muiden yhtiöiden osakkeita, joista suurin on Kuntaliiton osakkuusyhtiö Ekokem Oy.

Oy Auditor Ab ja Auditor-yhtiöt

Auditor-yhtiöt on suomalaisen tilintarkastuskentän viidenneksi suurin toimija. Yhtiökokonaisuuden muodostavat Oy Auditor Ab, Oy Auditor Yhtiötarkastus Ab, Oy Audiarev Ab ja Oy Audiapro Ab (ent. Auditor – Kehittämispalvelut). Kuntaliitto omistaa Oy Auditor Ab:sta 91 %.

Auditor-yhtiöt tarjoaa laadukkaita tilintarkastuspalveluja, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan arviointi- ja varmistuspalveluja sekä koulutus- ja konsultointipalveluja. Oy Auditor säilytti markkinajohtajan aseman, kun kuntien valtuustot valitsivat uuden valtuustokautensa alussa vuosien 2009–2012 hallinnon ja talouden tarkastuksista vastaavan tilintarkastusyhteisön. Kilpailun markkinaosuuksista arvioidaan jatkuvan kireänä useita vuosia. Auditor-yhtiöt tulee jatkossakin säilyttämään vahvan asemansa valtion tilivirastojen, ministeriöiden sisäisen tarkastuksen sekä EU-tarkastusten asiantuntijapalveluiden tuottajana.

Kuntakentän rakenteiden ja toimintatapojen muutoksien myötä kuntakonsernit tarvitsevat entistä kattavampaa palvelua. Auditor-yhtiöt tuntee julkisen sektorin toimintaympäristön, ohjauksen ja johtamisen perusprosessit sekä talouden ja toiminnan

yksityiskohdat. Yhtiöiden tavoitteena onkin tuottaa parhaita palveluita julkisen hallinnon, talouden ja tarkastuksen aloilla. Tuottavuuden kasvu on julkisen sektorin yhteinen tavoite. Kustannuslaskennan palvelut ovat myös Auditor-yhtiöiden erityisosaamisen aluetta. Osaamisellaan ja palvelutuotteillaan Auditor-yhtiöt edistää myös koko KL-konsernin tavoitteiden toteutumista.

FCG – Finnish Consulting Group Oy

FCG Finnish Consulting Group on Suomen suurimpia monialaisia konsulttiyrityksiä. Palveluissamme yhdistyy ainutlaatuisen monipuolinen osaaminen infra-, ympäristö- ja yhdyskuntasuunnittelusta, monialaisesta koulutuksesta, julkisten palvelujen kehittämisestä sekä johdon konsultoinnista.

FCG:n tuote- ja palveluvalikoimaa voi ajatella jatkumona, joka alkaa asiakkaiden strategisen päätöksenteon tukemisesta, jatkuu siitä yhdyskunta- ja palvelurakenteiden suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen ja näyttäytyy tavallisille kansalaisille terveellisenä ja turvallisena ympäristönä ja toimivina palveluina. Tätä jatkumoa kuvaava myös FCG:n slogan ”FCG – Hyvän elämän tekijät”.

Yhtiö toiminta on organisoitu viiteen liiketoimintaryhmään, jotka ovat Koulutus ja konsultointi, Infra ja talo, Vesi ja ympäristö, ICT-liiketoiminta sekä Kansainvälinen konsultointi. FCG:n yksi toimiala on koulutuspalvelut, joissa FCG sijoittui jälleen Talouselämä-lehden imagotutkimuksessa selkeästi koulutuksen kärkinimeksi. Koulutustapahtumien järjestelyissä FCG tekee läheistä yhteistyötä Kuntaliiton kanssa.

FCG toimii sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Kansainvälisissä hankkeissamme vahvuutemme on läsnäolo paikallisilla markkinoilla, erittäin vahva ja monipuolinen kansainvälinen kokemuksemme sekä osaava henkilöstömme. Olemme olleet mukana luomassa hyvää elämää yli 150 maassa eri puolilla maailmaa. FCG:llä on tytäryhtiöt Ruotsissa, Virossa, Venäjällä, Bulgariassa, Romaniassa ja Uudessa-Seelannissa.

Julkishallinnolta edellytetään tulevaisuudessa entistä suurempaa joustavuutta ja kykyä reagoida nopeasti muutoksiin. FCG on vahvasti mukana julkishallinnon rakenteiden ja toimintamallien uudistamisessa ja toimii tiiviissä yhteistyössä asiakkaidensa ja yhteistyökumppaniensa, kuten Kuntaliiton kanssa. FCG:n asiakkaisiin kuuluu julkishallinnon lisäksi laajasti myös yksityisen sektorin asiakkaita. Näiden kanssa toimintamalli pohjautuu vastaavasti tiiviiseen yhteistyöhön.

FCG:n oman toiminnan kehittämisessä keskeistä on edelleen yhtiön prosessien, projektiosaamisen ja johtamisen kehittäminen. Myös yhtiön myyntiä ja markkinointia tehostetaan. Yhtiön tuote- ja palveluvalikoimaa on kehitetty pitkäjänteisesti asiakaslähtöiseen suuntaan ja tämä kehitystyö jatkuu edelleen.

Gustavelund Oy

Gustavelund Oy on perustettu vuonna 1989 ja se on Suomen Kuntaliiton kokonaan omistama yhtiö. Yrityksen perustehtävänä on avustaa asiakkaita onnistumaan kokouksien toteuttamisessa tuottamalla kokous-, hotelli- ja ravintolapalveluja. Kokoushotelli sijaitsee Tuusulanjärven rannalla keskellä kulttuurihistoriallisesti merkittävää maisemaa, 15 minuuttia Helsinki-Vantaan lentokentältä ja 30 kilometriä Helsingin keskustasta.

Strategian kulmakiviä ovat kokoushotelliprofilissa toimiminen, ryhmien palveleminen tilausperiaatteella, omistajan odotuksiin vastaaminen ja kiinteistön suunnitelman mukainen ylläpito. Gustavelundin motto "kaikki yhdessä" kiteyttää asiakkaan auttamiseen perustuvan kokonaispalvelun tarjoamisen. Monipuoliset puitteet; 99 hotellihuonetta, avarat kokoustilat sekä erilaiset ravintola- ja vapaa-ajantilat, tukevat tarpeita erinomaisesti.

Palveluita myydään erityisesti pääkaupunkiseudun ja lähialueen yrityksille, kunnille sekä valtionhallinnon yksiköille, liitoille ja järjestöille. Kansainvälisyys antaa näkyvän leimansa toimintaan, yöpyvistä asiakkaista yli neljäsosa on ulkomaalaisia.

Yrityksen liiketoiminta on ollut viime vuodet kannattavaa. Vuoden 2011 liikevaihdon kasvutavoite on arviolta viisi prosenttia. Henkilöstön määrä tulee lisääntymään hieman edellisvuodesta.

KL-Kuntahankinnat Oy

KL-Kuntahankinnat Oy on hankintalain mukainen yhteishankintayksikkö, joka kilpailuttaa ja tekee puite- ja hankintasopimuksia kunta-asiakkailleen. Yhtiö perustettiin loppuvuodesta 2007 ja varsinainen operatiivinen toiminta käynnistyi syksyllä 2008. KL-Kuntahankinnat Oy on Kuntaliiton kokonaan omistama yhtiö, joka ei jaa osinkoa.

Yhtiöllä on nyt 20 puitesopimusta kategorioissa ICT, Energia sekä Muut tavarat ja palvelut. Sopimustoimittajat ovat lähes poikkeuksetta isoja, globaaleja yrityksiä, joilla on kattavat palvelut mm. paikallisten alihankintaverkostojen kautta koko Suomessa. Sopimuksissa on mukana 240 kunnallista organisaatiota. Hintasäästöt sekä muut asiakashyödyt kuten työ- ja aikasäästöt ovat merkittäviä samoin osto- sekä logistiikkaprosessin kehittämispotentiaali asiakastyöryhmissä on kannustavaa.

Vuonna 2011 KL-Kuntahankinnat Oy on vakiinnuttanut asemansa kunta-organisaatioiden yhteishankintayksikkönä ja on tunnettu osaavana ja luotettavana kumppanina. Uusia puitesopimuksia valmistuu 15 kpl ja asiakaskunta laajenee. Yhtiön toiminta on voittoa tavoittelemattomana ja osinkoa omistajalleen jakamattomana kannattavaa ja riskinsietokyky hyvä.

Yhteistyötä ja roolijakoa hankinnoissa kehitetään lisää kunnallisten hankintayksiköiden kanssa. Sopimustoimittajien ja sidosryhmien kanssa toiminta on myös avointa ja vuorovaikutteista. Markkinaosaamiseen panostetaan ja kilpailutuksista informoidaan monipuolisesti ennen kilpailutusprosessin käynnistymistä. Sopimushallinta kuuluu vahvasti Kuntahankinnat Oy:n toimintaan. Ympäristöasiat sekä sosiaaliset tekijät otetaan huomioon kaikissa kilpailutuksissa.

KL-Kuntahankinnat Oy:n henkilökunta (4) pysyy samana ja erityisosaamista ostetaan monipuolisesti ulkopuolisilta asiantuntijoilta toimien verkostomaiseen tapaan. Yhtiö toimii Kuntatalossa Kuntaliiton vuokralaisena ja ostaa hallinnolliset tukipalvelunsa liitolta.

KL-Kuntarekry Oy

KL-Kuntarekry Oy on vuonna 2010 perustettu, Suomen Kuntaliiton kokonaan omistama yhtiö, joka ei jaa osinkoa. Yhtiön palvelu koostuu rekrytoinnin työvälineistä, joita tarjotaan edullisesti kuntatyönantajien käyttöön rekrytoinnin kehittämiseksi ja toteuttamiseksi.

Suunnitelmavuosi 2011 on KL-Kuntarekry Oy:n ensimmäinen toimintavuosi. Potentiaalliset asiakkaat, kuntatyönantajat tuntevat yhtiön palvelun suhteellisen hyvin valmisteluajana tehdyn tiedottamisen ansiosta. Palvelu koetaan tärkeänä ja käyttöönottoon on laajasti suunnitelmia kuntakentässä.

Ensimmäisen toimintavuoden aikana yhtiössä vakiinnutetaan toimintatavat, panostetaan asiakashankintaan ja kehitetään tarjottavaa palvelua edelleen. Uuden palvelun lanseeraus on olennainen osa toimintaa. Henkilöstöresurssien riittävyttä seurataan aktiivisesti ja lisäosaamista hankitaan tapauskohtaisesti.

Yhtiön tärkeimpiä tavoitteita ovat konkreettiset asiakashyödyt henkilöstöhankinnassa sekä asiakaslähtöisen luotettavan toimijan maineen rakentaminen. Tämän taustatekijöitä ovat hyvät suhteet eri sidosryhmiin.

KL-Kustannus Oy

KL-Kustannus Oy on Kuntaliiton kokonaan omistama viestintäyhtiö. Sen palveluksessa on 15 henkeä. Yhtiön tehtävänä on palvella kuntien päättäjiä ja johtoa, kuntien sidosryhmiä sekä Kuntaliittoa journalistisen tiedonvälityksen keinoin ja liiketaloudellisesti kannattavalla tavalla.

Vuoden 2011 suhdannenäkymä on kohtalaisen valoisa. Finanssikriisi on kuitenkin muuttanut mediamarkkinoita ja laittanut liikkeelle vahvasti uutta viestintäteknologiaa hyödyntävän uudistusaallon.

Yhtiön painetun viestinnän tuotteita ovat Kuntalehti ja Kuntatekniikka -lehti. Painoviestintien sisältöä ja rakennetta uudistetaan. Lehtien välistä synergiaa vahvistetaan edelleen ja kummankin lehden sähköisiä palveluja internetissä kohennetaan tuntuvasti.

Yhtiö aloitti keväällä 2010 verkkotelevisiotoiminnan omissa nimissään. Lupaavasti alkanutta Kunta.tv-toimintaa jatketaan.

Seuraavat Kuntamarkkinat järjestetään syyskuun puolivälissä 2011. Tapahtuman osanottajataavoite on 6 000 henkeä.

6 LIITON TALOUSARVIO 2011 JA TALOUSNÄKYMÄT

Kuntaliiton tulojen suurimman osan muodostavat kuntien jäsenmaksut, jotka pääsääntöisesti ovat seuranneet jäsenkuntien verotettavien ansiotulojen kehitystä. Vuoden 2010 osalta meneteltiin poikkeuksellisesti, eikä kuntien jäsenmaksuja korotettu. Myös vuoden 2011 talousarvio on tehty pääsäännöstä poiketen siltä pohjalta, ettei kuntien jäsenmaksutasoon tule muutoksia. Nämä kahden vuoden ratkaisut aiheuttavat luonnollisesti suurta painetta liiton toimintaedellytyksiin. Vuoden 2011 liiton juoksevan toiminnan tappion arvioidaan olevan -4,4 miljoonaa euroa. Sijoitustoiminnan tuottojen arvioidaan olevan noin 3,85 miljoonaa euroa 5 prosentin vuosittaisella tuotolla laskettuna. Tämä johtaa 0,5 miljoonan euron arvioituun juoksevan toiminnan tappioon. Vuonna 2011 valtuustolle tullaan esittämään Kuntaliiton talouden tervehdyttämishjelma.

Liitto on uusimassa verkkopalveluympäristöä. Työasemia ollaan vaihtamassa suurelta osin kannettaviksi ja työskentelyä siirretään enenevässä määrin sähköiseen ympäristöön. Kokonaisuudessaan nämä investoinnit ovat 1,3 miljoonaa euroa. Tuusulassa sijaitsevan kiinteistön kaavamuuotos mm. asuintonteiksi on vielä kesken.

Merkittävää painetta vuodelle 2011 aiheuttaa se, että liiton tytäryhtiöiden osingonmaksukyky vuodelta 2010 tulee olemaan selvästi alhaisempi kuin aikaisemmin. Tämä yhdistettynä sijoitussalkun tuoton vaihteluihin lisää riskiä sille, että varsinaisen toiminnan alijäämää ei pystytä kattamaan samaan tapaan kuin tähän asti.

Tasapainoinen talous edellyttää toiminnan kehittämistä prosessilähtöisesti ja tiukkaa kulukuria. Hyvin keskeistä ovat henkilöstön hyvinvointiin, henkilöstöhallinnon yhtenäisiin toimintatapoihin ja johtamisen kehittämiseen liittyvät asiat. Henkilöstön määrä tulee supistumaan eläköitymisen myötä, jolloin osaamisen siirtäminen muodostuu haasteeksi. Jotta liitto pystyy hoitamaan edunvalvonta-, palvelu- ja kehitystehtävänsä mahdollisimman hyvin, priorisointi ydintehtäviin ja verkostomainen toimintatapa ovat välttämättömiä.

